

A' **MULT** és **JELEN**, historiai és politikai erdélyi hírlap, exime szerént, a' fontosabb napi történeteket, hol és mennyiben szükséges a' multtal összeköti, továbbá mindennemű kivételeket, hivatalos tudósításokat, hazai s' külföldi folyó politikai híreket, országos megválasztással, s' lehető gyorsasággal közöl. Melleklapja a' **HON** és **RÜLFOLD**, e' kettő historiai, statisztikai, geographiai ismertetést újságmagyarító czikkelyekkel köti össze.

Megjelennek e' lapok minden kedden és pénteken. Feleli előfizetes Kolozsvárt 5 *ot* *rst* ezüstben, postás széküldözéssel 5 *ot* *rst* 12 *kr.* ezüstben. Mindennemű hirdetések korrekciónására szolgál a' **HATILAP**; a' felvétel, s' egyszeri kiadás díja az 1-26 nyomtatott sortól a' 10-edikig, 20 *kr.* ezüstben; azontúl minden sor 2 *ket* *kr.* ezüstben; a' második és harmadik kiadásért az első díjnak felel kell mindannyissor fizetni. —

Második esztendő

1842.

MÚLT ÉS JELEN.

Első félev. Kolozsvár. Kedden Januarius 4-k. 1842. 1-ső szám.

Foglalat. I. Honi tudósítások. II. Külföldi tudósítások. Eszakamerikai egysültstátusok. Portugalia. Spanyolország. Nagy Britannia. Algir. Texas. Délamerika. Ujabb tudósítások.

I. Honi tudósítások.

Uj évi tisztelkedés. Kolozsvár januar. 1-sőjén Az új év első napja, mely városunkra vidám színben és tiszta éggel derült-fel, a' tisztelkedésnek és hazafi öszinte kívánságnak volt szentelve. Minden vallásbeliek templomában áhitatos buzgó könyörgések emelkedtek-fel az egel Urához ő cs. és apost. kir. Felsege becses életéért, hosszu boldog uralkodásáért, valamint a' fels. uralkodó házáért, s' annak késő századokig virágzásáért. A' kir. kormányzék, az országgyűlésének jelenlévő tagjai, törv. kir. tábla, cs. kir. katonai tisztikar, minden e' városon lévő testületek, egyházak papjai, iskolák közoktatói sa't. délelőtt tisztelkedő udvarlásokat tettek Ő felsége személyesse, és teljes hatalmu kir. biztossa branyicskai nagy mlgu b. Józsika János ur ő excjánál, s' a' népeit boldogító legjobb fejedelem aránt hódoló jobbagyi méjj tiszteletöket, valamint az új évet idvezlő legforróbb és legtisztább kebelből ömlő óhajtsaikat bémutatták. A' kir. kormányzék és különböző testületek nevében erdélyi püspök nagy mlgu Kovács Miklós ur ő excja volt a' kötelesség és sziv érzése hangjának tolmácsosa, a' jelenlévő országgyűlési tagok képeben pedig azt országos elnök nagymlgu b. Kemény Ferencz ur ő excja tette, az ország és azt alkotó különböző nemzetek haláját, hódoló tiszteletét kifejező beszéddel: mely alkalommal mindnyájan az ő Felsege kegyelmével

és a' haza bizodalomával megtisztelt, ritka érdemekkel tündöklő nagy mlgu kir. biztos ur ő excjának is idvezlők az újévet, s' abban fényes uri házat is befoglalták. Az országos elnök ő excjához a' KR. és RR. tagjait kir. táblai elnök vargyasi mélt. Dániel Elek ur vezette.

X Olvasóinkhoz. Uj, s' honunkra nézve nevezetes év kezdetén állunk, midőn az azt alkotó három nemzet képviselői egybegyűlve vannak, tanácskozni azon módokról, miket az időtől sürgetőleg kívánt javításoknak nállunk béhozásában követni, s' Erdély polgári életét reformálni kellene. A' milyen nagy és fontos, éppen oly nehéz feladat; azonban országgyűlésünk tagjai bölcsességétől és hazafi buzgó érzésétől a' legjobbat remélhetjük. Nevezetes időpont azért ránk nézve ez új év kezdete; hazánk jövő sorsát fogja ennek folyamatja kifejteni, mint óhajtjuk, s' buzgón esedezünk érette az egel Urának, áldást hozólag! De bizonyoson élénk harc és tusakodás nélkül, ez nem fog megtörténni, a' régi, maga százados és az esztendőhöz hosszu sorától megszentelt jogait könnyű szerrel az újak átengedni nem fogja; különben is, a' historia bizonyítása szerént a' jönnek, igaznak, nemesnek az idő zivataraival és szélvészzeivel meg kell vívni; csak a' tűz tisztítja-meg az aranyot az azt környező salaktól. — Nem hibázunk ha kimondjuk, e' harc az elvek és eszmék viaskodása a' jelenkornak nállunk is czimervonása. A' poli-

MUSEUMEGYLET
KÖNYVTÁRA

ha mezején itt is egymással szemben álló pártok, felekezetek tüntek-elő, a' kormány része és oppositio már évek óta hatással és jelentéssel bíró nevek, mindenik maga elveit hiszi és hirdeti idveseknek, törvényen, igazságon alapulóknak, azokat kor kívánatainak bélyegzi, csak maga hiveit állítja valódi hazafiaknak. A' két fél között éles surlódás van, mi sokszor mérges és elkeseredett öszve csapássá válik, 's a' hon ügye és java előmozdítása végett öszve hívott közgyűlések tanácskozó tereméi szenvedélyek, mint szintén illedelmet fére tevő kitörések nézőhelyévé lesznek. E' viadal, hazafiak, rokonok közötti ellenségeskedés gyakran személyes indulat, egy vagy más érdek eredménye, de legtöbbször értetlenség az oka, miért a' vélekedésbeli különbség egy haza gyermekei közt gyűlölséggé aljasodik, sőt elválasztó magos közfallá emelkedik. Csak fel kellett volna maga idejében világosítani a' tömeget és kevésbé értelmeseket sok magasztalt és kitrombitált koreszmékre nézve, megmutatni, hogy mely gyakran a' szépen hangzó elvek alatt törvényszegés és haszonleső czélok előmozdítása lappang; hazafiság, igazság szent neveivel egyedárusság üzetik, hogy nem a' kormányval szembeállva, azt gunyolva és rágalmazva lehet és kell a' közügyet előmozdítani, de inkább azzal egyetértve és kezét fogva mint sokkal bizonyosabb úton eszközölni, végre hogy a' szabadsággal élés, nem vissza élés a' jó hazafi kötelessége és bélyege — ezekre nézve helyes és józan képzeteket, megfogásokat terjeszteni kellett volna, 's bizonyoson azokból helyesebb és józanabb meggyőződés és vélemény fejlődött volna a' szeretett hon javára; valamint fonák elvek feletti vitára feláldozott sok drága idő meg lett volna kímélve, 's országunk talám tizedekkel elébb állana a' haladás és javítások pályáján. — Olvasóinkat biztosítjuk, hogy lapunk szerkesztésében az időt megértő józan és tiszta szabadelműségnek hódolva, a' korszellem botlásai és kicsapongásai ellen harezra szállani, a' balvélekedéseket tévedéséhez helyre igazítani, egyik fő elhivatásunknak tartjuk; ez lesz az állandó sinormértéke törekvésünknek. Ennek pártolására t. cz. olvasóinkat tisztelettel kérjük és felszólítjuk, mit ha megnyerni és birni szerencsések leszünk, lankadatlan buzgósággal sietünk a' czél felé, valamint ha, és mikor a' környülállások azt kívánandják, nyugodtan lépünk le a' darabos és tövisses újságirói pályáról, annak érzetével

hogy hazafi kötelességünket kicsi körünkben teljesíteni iparkodtunk. — Szerk.

Sz. Somlyó decemb. 30-k. 1841. Kraszna megye rendinek dec. 28, 29 és 30-d. napjain tartott közgyűlése eredményeiről az idő rövidsége miatt terjedelmesebb tudósítást nem tehetvén, rövid kivonatban csak annyit közölhetek, hogy az első napi gyűlés kezdetével, a' követi útasítás, mely a' már több újságokban közölt 's a' megye rendi által megállított elvek szerint készítettett-el, felolvasatván, némi módosításokkal megállított és helybe hagyatott. Ezután követeknek Bagosi Kovács Sándor 371. Gr. Kun Gergely 344. szavatokkal megválasztattak, 's a' megválasztás után, az elnök ö mlga által, a' megye több tagjaival együtt ebédre meghivatván, friss virágokból kötött, 's ö mlga tulajdon kezeivel mejekre tűzött bokrotákkal tiszteltettek-meg, valamint egészségökért poharalt ürittettek. A' nevezett követek dec. 29-k. felekkettettek, és más nap melléjük megyei esküdt Bölöni Sámuel és Incze József irnokoknak megválasztattak. A' Bagosi Sándor követte lett elválasztásával egy al sz.bírói hely ürességbe jöven, helyébe Bydesluti Antal választatott-el azon hivatalra. Ugyan ez utolsó napon sok, a' megyét 's annak haladását illető rendelkezések és indítványok tétettek, miről közelebbről bővebb tudósítást fogok küldeni. —

Kassa. December 20-k. November 22-kén a' főispányi beiktatás ünnepélyével kezdett, és azon hó 23, 24, 25, 26, 27-k. valamint decemb. 9. 10-k 11 és 13-k napjain folytatólag tartatott évnegyedes közgyűlésünk nevezeteseb eredményei következők: 1-ször a' főispány ö mlga igen megható és érzékeny bucsu vétele alkalmával igen kedvesen lépé meg a' Rendeket azon nyilatkozatával: hogy szent lévén előtte a' törvény rendelete, és annak önként hódolni legédesb kötelességeinek egyike: miután a' 3-évi törvényes időszak már már eltéléséhez közelgetne, — ez okból a' tiszt újító széklet jövő 1842-k. év majus havában tartani ö mlga szándékoznék, mely nyilatkozat a' Rendek részéről lelkes és általános tetszéssel fogadtatott. 2.) G. Barkóczy János ö mlga a' Dargón átvonuló és rosszszaságáról híres nyakvesztő utnak valahára munkába veendő igazítása, és javítása szükségességét hozván szóba, — miután a' házi pénztár, — jelenlegi szorult állapotja miatt — hasonló vállalatra megkivántató tetemesb költségek fedezésére elégte-

len lenne: — megyénk Rendei szokott nagylelkűségöknél fogva az indítványozott célra önkéntes adakozások útján rögtön 2200 pengő frnyi pénzalapot tettek össze; nevezetesen a' mlgos indítványozó ur 1000 pengő flkal nyitá meg az ajánlatok sorát, mely összevet a' főispány ő mlga 300, — G. Pechi Emmanuel 400, g. Sztáray Vinczéné 200 pftkal és 14 mázsa vassal; — gr. Andrassy György 200 pftal, és Parnoi Molnár táblabíró 100 pftal nevelték; egyúttal felírás határozatott ő felségéhez a' végett: hogy miután megyénk eddigelé utak csinálására más megyék példájára a' felséges aerariumból semminémű segedelmzésben nem részesült: — méltóztatna ő Felsége megyénk adózó népének a' szűk és sovány termés miatt vég inséggel határos kétségbe esett sorsát atyai figyelmére kegyelmesen méltatni, és a' fentebbi célra a' felséges aerariumból meghatározandó némi segedelmzéssel megyénket megvigasztalni. 3.) A' gönczi járás alszolgabírája Kazinczy László időközben meghalálózván, helyébe a' főispány ő mlga több folyamodók közül a' megye ajánlatára Kádas Károlyt, megyénk volt rendszeréni esküdjtét — a' főzéri járásban szinte ürességben volt aladószedői helyre pedig Kelez Eduárdot helyettesíté; mely utóbbinak helyettesítése nyomán ürességbe jött rendes esküdtségi helyet óhajtok folyamodásainak beadására utasítottak. 4.) Felolvastatott ns Borsod vgyének a' papi jószágok jövő országgyűlésen eszkozlendő szabályoztatása, és üdvösebb köz és nevelési célokra részbeni fordítása tárgyában rokon pártolásra megyénket felszöllító levele; mely az országgyűlési tárgyakkal foglalkozó választmányhoz utasított. Ez alkalommal ő Felsége arany kulcsos hive Szentiványi Vincze ur ő mlga indítványt tett az aránt: hogy a' fontosabb országgyűlési tárgyalnak, az azokkal foglalkozó választmány által mikor leendő felvételének ideje, az azok vitatásában lehető részvétel tekintetiből megyszerte currentatasson, — mely indítvány táblabíró Jakabfalvay azon észrevételére, miszerént a' választmányhoz utasított tárgyak egytől egyig mind fontosak lévén: azok közt osztályozást tenni, és a' látszólag fontosabbak felvételének idejét közhírré tenni csak azért sem volna tanácsos, minthogy ez által csak a' szellemi erők kártékony megoszlása és némely elvontabb de annál fontosabb tárgyak vitatásától pártszerű eltávolítása eszkozlóltetnék — el nem fogadtott; és így a' választmány koronkénti összeü-

léseinak ideje tárgy kijelelés nélkül fog köztudomásra juttatni. 5.) Felolvastatott ns Beregh vgyének a' hónapok magyar neveinek (télelő télutó 'sa't.) általa lett elfogadásáról megyénket értesítő, és egyformaság tekintetéből követésre felszöllító levele, mely felszöllítés méltánylásra talált. 6.) Felolvastatott ugyan csak ns Beregh vgyének egy keblebeli vándorló legénynek magyar szerkezetű vándor könyve miatt Laibachból történt kiutasításáról és ennek nyomán a' viszonsóság szabályának ekként lett megsértéséből háromló sérelemnek megszüntetése végett — általa ő Felségéhez intézett alázatos felírása felől megyénket panaszosan tudósító, és rokon érzelmű hasonló lépések tételére felszöllító levele; melynek nyomán a' felírás ő Felségéhez elhatároztatott. 7.) Táblabíró Patay István indítványára a' hús ára 1 xral lejjebb az az 9. xrra szállított. 8.) Felolvastatott ns Csanád vgyének a' mézszárszéki jognak jövő országgyűlésen eszkozlendő megszüntetése tárgyában, megyénket együtt munkálásra felszöllító levele; mely a' választmányhoz utasított. 9.) G. Barkóczy János ő mlga indítványt tett az iránt: hogy miután az épüloben lévő megyei javító fogház körüli munkált a' büntető törvénykönyvnek kijövetelég — az ennek értelmében az építés tervében netalan szükségessé válható módosítások megtétele tekintetéből — függöben maradnak; és az arra tett pénzbeli ajánlatokat, addig is kamatoztatni kívánatos lenne: szöllítatnának-föl annál fogva az illető ajánlók, hogy illetőségeiket vagy fizessék bé, kamatra kiadhatás végett, vagy pedig magokról kötelezvényt adjanak, annak költétől kamatot fizetendők — mely indítvány a' Rendei által elfogadtatott. 10.) Felolvastatott ns Pest vgyének, a' Pesten felállítandó ref: fő iskola ügyének előmozdítására felszöllító levele, mely rokon érzéssel fogadtatván; önkéntes pénzbeli ajánlatok gyűjtésére a' járásbeli szolgabírák bizattak-meg. 11.) Szentiványi Vincze aranykulcsos ő mlgának, azon valóban igen helyes és köszönetünket érdemlő megjegyzésére, miszerént Sz. k. Kassa városában a' zsemlyék felette rosszszak — a' város megintetni rendeltetett, hogy ezentúl a' zsemlyéknek mind sulyára mind pedig minőségére elközbás büntetésének alkalmazása mellett szigorubban felügyelni 's ügyeltetni ne terheltesen. 12.) Megyénk érdemkoszorus rendszeréni sebésze Heim Sebestyén ebbeli dicséretes buzgalommal viselt hivataláról élemedett kora tekintetéből leköszönvén, helyébe a' fia Heim

Eduard orvos tanár neveztetett ki a főispány ö mlga által, az apa elismert érdemeit, fiában is némileg jutalmazni ohajtó Rendek általános és lelkes javallata kíséretében; minthogy pedig az érdem legszebb polgári jutalma a fejedelmi elismerés lenne: Krajnyik Ferencz táblabíró indítványára a leköszönt érdemeljes sebész ur számára polgári arany érdempénznek leendő kieszközlésére a főispány ö mlga level által is megkéretni rendeltetett. Végre a közgyűlés folyamata alatt Brezetskó ur a főispány ö mlgának mély hodulata jeléül megyénk statisztikai, topographiai és geographiai maga készítette leírásával kedveskedék, melylyel a magas lelkü elfogadó viszont megyénket megajándékozni kegyes volt. Az igen deli és pompás kötésben foglalt érdekes, és ügyesen szerkesztett táblákkal ellátott munka finom régál papiroson van írva, és a szépirás ritka remekje gyanánt tekintendő. Belső tudományos becsének megbirálás, küldöttségre leszz bizandó melynek mint re néljük — kedvező vélemény adása esetében, a valóban filegrán munka ki nyomtatban és az eredetihez hasonló alakban (fac simile) fog megjelenni. A jövő évnegyedi közgyűlés ideje február 14-ére van kitűzve a törvényes napok, fixumok, pedig azon hó 21-ke veendik kezdeteket.

Az „Erdélyi Híradó“ tavalyi 2-d. félévi 51-d. számában Temesvárról közölt tudósításban, bizonyos ugynevezett katonai kicsapongás oly vastag szinnel és nagyobbított alakban van előadva, mi az olvasó közönség mystificatiojára látszik intézve lenni. A ma divatszerű elvek közé tartozik a katonaság gyanusítása is, 's arra homályt vető tényeknek néha elsietve közlése. A Temesvárról egyoldalulag elhíresztelt katonai kihágások is valóságban nem úgy állanak, mint a hírlapokban, azért helyre igazítást kívánnak, mi azon esetnek hiv és nagyon biztos kulföböl eredő egyszerű elbeszélése által történjen. — A lugos-i kaszárnyában szállásoló császárhuzár századból, mely most, miként minden magyar ezred, csak nem egészen újonczokból áll, két közvitéz, minden fegyver nélkül a közeli csapszékbe menvén reggelizni, ott több ivó, és kőhölgyekkel enyeltő fuvarost találtak. Ezek közzül az egyik, megpillantván a huszárokat egy az enyeltés tárgyát illető gonykérdéssel fordula hozzájok. — Az újonczok látván a kötekedő ittasságát, őt felelet nélkül hagyák, de midőn ez csúfolódó felszólítását ismételné, arra csak ugyan egy pár igen érthető huszáros dictioval felelé-

nek, mire a fuvaros ugy üti főbe fokossával az újonczot, hogy ez azonnal öszverogyik, társa pedig vissza siet a laktanyába ez esetet előjáróinak bejelenteni. A parancsnok őrnagy ur értesítettvén arról, miszerént a fuvarosok ugyan a főispán számára vontattak jószágából terhet, de nemesek lévén a megyei hatósághoz tartoznak, panaszszával a megyeházához küldött, honnan a rendőség megjelenvén, az, a századból kirendelt néhány huszárral együtt a koresmába siet, de az elfogatást sejdítő ittass 's nem ittass vérengző nemes fuvaros urakat, a most már Szinerszeg felé útetőket, többé ott nem találta. Minthogy pedig a német közmondásként „man kann den Dieb nicht hängen, bevor man ihn nicht hat“ tehát az azon napi szolgálatban lévő főhadnagy Nassau-i herczeg Möriz kirendeltetik az elillantottakat ha lehet, utól érni, 's további kereset végett a megye házához vitetni. A jelenvolt rendőség vontató után küldetik, de ezt készen nem havván, oda marad, ugy hogy a fenn nevezett tiszt ur báró Sonborn hadnagy társával egy altiszttel, és három közvitézzel maga szekerén vala kéntelen a nemes vérengzők után sietni. Utól érvén őket Szinerszeg alatt, a visszafordulásra felszöllitak, mire egyike azt felelé: hogy ők nemesek, vissza nem térnek, hanem ki útjokban áll, azt igen is agyon szölliták ütni, 's elég gazdagok is, egy oly közembernek, ki ugy is paraszt, éltet küfizetni. E szép okoskodás a huszárokat meg nem győzvé, közzülök egyik a fuvaros elébe áll, hogy őt vissza fordulni kényszerítse, mire a nemes társ ugy üti fokossával főbe a huszárt, hogy ez ajultan a földre terült. Ekkor katona társai elkéserevde, hardhoz kapnak, a fuvarosokra támadnak 's csak is a legélénkebb intései a jelenlévő tiszt uraknak, sőt a herczegnek *) saját közbevetése menthette meg a vérengző nemeseket a teljes sulyu büntetéstől. A koresmában 's ezen második öszvejövésben veszedelmesen megsebesített két huszár-közvitéz a katona korbázháza vitetvén, a kinyomozás nem Lugoson, hol a veszekedés kezdődék, hanem Temesvárt, mely megyében végződött a vérengzés, vitetett-végbe. Ebből áll az Erd. Híradóban oly réműlettel említett tény. De csudálkozni lehet, hogy midőn a Temes megyei közgyűlésben e fele, néhány közvitéz és póriás aljasságu nemes atyafi közt történt csapszékki kicsapongások tárgyában oly felette élénk

*) Lugoson, magas születésének megfelelő neveléséről és nyájasságáról ismert, azért köztiszteletben álló fiatal ur.

felírás határozatuk; méjj hallgatással mellőztek oly tett, mely ugyan akkor, 's egy azon helyen magasb, és uri körbe tartozó egyén által katonán követtetett-el. Mondjuk-el tehát e' nemes tény, is úgy mint azt Lugos lakossai tudják. — Két huszár egy az úgy nevezett „új világ“ utszábnai csapszékből, hol a' kellőn túl estvézték, kijöven, danolva indulnak a' laktanya felé. Eneklésök t. urat (kit a' név érdekel, könnyen megtudhatja) felébresztvén álmából, az megnyitá ablakát 's a' danolókat szitkolal akará elhallgattatni. Ezek épp oly modorban felelnek vissza a' káromkodó nemes urnak, mire ez póstasérítel töltött fegyverét felkapván, ablakából az egyik huszárt úgy mejjbe lövé, hogy legottan halvá földre terült, társa pedig szaladásban kereste menekvését. Ily tény nem kíván magyarázatot. Annyit azonban szükség megjegyezni, hogy Krassó megyében egyáltalában a' katona tiszték 's miveltebb nemesség közt a' legszebb 's legjótékonyabb egyetértés létez 's az e' féle kicsapongásokat méltán kivételeknek lehet tekinteni. De mivel ez utóbbi eset is, mint szintén az előbbi Lugoson történt, méltán lehet e' szerény kérdést tenni: miért nem tett Temesváry ur erről is említést? Valjon megyei közgyűlésekben nemesek nem verkedtek-e? nem agyalták-e le sokszor nemes társaikát, nem követtek-e el olykor a' legborzasztóbb botrányokat? 'S hát valjon egyeseknek ily kihágásáért, zabolátlanságáért az egész magyar nemességet vérengzőnek kiáltuk-e?

4 Bécs. Az erdélyi hírlapok száma egygyel szaporodni fog. Ö cs. és apost. kir. Felsege méltoztatott fogarasi egyesült görög püspök mélt. és fő tiszt. dő Lemény János ur folyamodása következésül közlebről kegyelmesen megengedni, Balázsfalván — egy egyházi-politikai-tudományos folyó iratnak oláh nyelven leendő kiadását, mi a' püspöki seminarium nyomtató műhelyében fog nyomtatni. —

II. Külföldi tudósítások.

Északamerikai egyesült státusok.

Az egyesült státusok pénz ügyében történt legujabb zavarok 's rendetlenségek, az amerikai hitelt kemény megrázással, sőt mondhatni vésszel fenyegettik. A' becsületes amerikaiak t. i. az egyesült státusok, ha adósságot nem is fizették-meg, mostanig legalább soha sem tagadták; — jelenleg, mint látszik,

éppen ezt tenni szándékoznak. Már ez előtt egyszer, Michigan és Miszsizszippi státusokban, egy illetén irány észrevehető volt, most pedig a' két státusban a' tagadás elve győzedelmesen tűnik elő. Midőn a' mult évben, Michigan státus törvényhozó gyűlésében, egy három millio dollár kölcsön vétel kamátja fizetése szóba jött, a' fizetést több törvényhozó tagok azon okból ellenzették, mivel a' kölcsön vételre nézve kiszabott feltételek, a' kölcsön vételkor nem telyesítették. A' többség akkor, nagyon egyszerűleg és igazságosan úgy nyilatkozott, hogy a' kölcsönvételnél történt hibákért, a' kormány biztosságait kell kérdőre vonni, azok tartoznak mindenért kezeskedni 's felelni, nem pedig a' kölcsönadók. De mind e' mellett is, az utolsó választáskor a' többség ellenkezőleg nyilatkozott. Az adósság illetén tagadása, Miszsizszippi státusban is követőkretalált, Illinois és Florida is hajlandók ugyan azt tenni, 's hol a' biztosítás, hogy még Maryland, Pennsylvania, és más sokkal adós státusok is az elsőbbről ragadó példáját nem fogják követni?

Az Új-yorki kikötőben, egy 1000 tonnás nagy gőzös építéséhez akarnak kezdeni, melynek hossza 315 láb, 's így 20 lábbal minden gőzösöknél hosszabb leend. Indiana státusban, a' szállótermesztés szerencsés következésel megpróbáltatott; az eddigi illetén próbátételek, az egyesült státusok egész kerületében mindenütt rosszul ütöttek-ki.

Portugalia.

Az ausztriai követ a' portugaliai udvarnál, báro Marschall Anglián keresztül Montrose posta hajón dec. 6-k. Lissabonba megérkezett, hol a' pápai nunciust is Capaccinit, várták. Nagy megbotránkozást okozott, hogy egy elhiresedett rabárus, kitől már többször rabszolgákkal tömött hajók vétettek-el, ez emberiséget lealacsonító büne daczczára, — a' Kristus rendje tagjai közzé felvétetett.

Spanyolország.

Ribero tábornok, ki O'Donnell ellen Pamplonát védelmezte, a' zendülőkkel egyetértés gyanujába esett, 's hihetőleg a' kinyomozást el nem kerüli. — Espartero az octoberilázadásból részes közkatonaatnak és altisztelknek, dec. 10-kén közbocsánatot hirdetett, mivel ezek, a' szoros hadirendtartás szerint csak az őket vezető főbttisztek parancs szavának en-

gedelmeskedtek, de észre vévén hogy rossz utra vezették, tüstént kötelességökhöz visszatértek. A' főbb tisztokra, a' közboesánát nem terjesztetett-ki.

Nagy Britannia.

Az inség és a' kenyér nélkül szűkölködők száma rémitőleg nevelkedik; a' kormány részletes zendülésektől tart, azért a' haditiszteknem ad szabadságot helyökből eltávozhattani. Kivált az egész Norwich megye igen nagy aggodalmot okoz. A' fenyegető veszély enyhítésére, tartatnak ugyan gyűlések, de azoktól még nem sokat remélhetni. A' fő rangnak, gazdagok az adakozást úgy látszik nem igen ismerik, legalább megszüntek azt gyakorolni. A' kereskedés és műipar csökkenése a' napról napra nevelkedő s az ország majd minden várossaiban érezhető nyomoruság fő oka pedig, a' tél alig állott-bé. Londonnak South wark nevű részében most közelebből népgyűlés tartatott, melyben egy a' valesi herczeg születéséért a' királynéhoz intézendő szerencsételő felirat felett folyt a' tanácskozás. Bizonyos Meynard nevű gyűlési szónok azon feliratban a' következő ponték jegyzést tenni indítványozá u. m. „Nem mellőzhetjük-el Felsőged előtt kijelenteni, hogy ezer meg ezer becsületes és erényes aszszonyok hasonló természetes fájdalmat kénytelenek szenvedni, szalmán fetrengve, s párna nélkül, melyre fejüket tehetnék; hogy éhség s inség az egész országot sújtja, s hogy mi a' dolgok ezen állását mindenek felett a' törvényhozási egyedárusságnak tulajdonitjuk; kérjük azért Felsőgedet, minisztereit egy oly törvény elfogadása eszközzésére felszollítani, mely minden 21 éves férfinak, kit bűn s gonosz tett nem terhel, az alsó ház tagjai megválasztására, szózatolási jogot adjon.“ Egy más tag, Kirking hasztalan jegyzé-meg, mily illetlen lenne, szerencsételő feliratban panaszra fakadni; Meynard indítványa elfogadtatott.

Törökbirodalom.

Konstánczinápolyi legújabb tudósítások szerint a' szultán, Reuf basát, eddigi nagy vezért nyugadalomra bocsátotta, s helyébe Izzet Mehemed basát, volt szyrini Szeraszkiert vagy fő hadi vezért nevezte ki. Izzet Mehemet még egyszer 1828-b. volt nagyvezér, mi után Várna védelmével magát kitüntette. A' fő városban a' közönséges egésség állapotja, megnyugtató.

Algir.

Abd-El-Káder tekintete, mint látszik, az arabs nép törzökök előtt csökkent. Hir szerint,

egy hatalmas nagy törzsök, az emirtől vagy fejedelemtől 500 tevét, sok élelmet, fegyvert 'sa'. rablott-el. A' Tafna melletti törzökök, Mustafa francia tábornokhoz követeket küldöttek; hihetőleg magokat francia védelem alá adandják. Abd-El-Káder azonban nem alszik, s a' telet új hadi készülétekre használja. A' marokkói császár, neki most közelebből egy fél millio frankot, 200 mázsa pusztaport, 100 lovat, és 400 angol pusztát küldött. A' mondott emir Gibraltarban egy biztost tart, s a' világgal mindenképpen elhitetni akarja, hogy Mustafa Buderbáht, (biztossának neve) az angol kormánynál, forma szerént megbizta.

Texas.

A' Texasból új-yorki hírlapok által vett tudósítások nov. 13-kaig terjednek. Azok szerint Lamar elnök, a' fiatal köztársaság congressussát kinyitotta. A' nagyon terjedelmes elnöki tudósítást Lamar, a' status nevelkedő jóléthez szerencse kivánással kezdi; Mexicora nézve, új ellenségeskedést tanácsol, s jelenti, hogy e' célból, a' texasi hadi serget már, a' Mexico ellen fellázadt Yucatan tartomány segítségére elindította, ezen az uton akarván Mexico kormányát, Texas iránt békességesebb politika követésére szoritni. Mexico földére nem kíván ugyan berontani, hanem a' határszéli őrsereg száma saaporítását tanácsolja.

Délamerika.

Új-yorki hírlapok szerint a' Buenos-Ayres és Franciaország közötti békekötést homlás fenyegeti. Rosas t. i. a' békekötés pontjait, nem akarja teljesíteni. — Montevideo status, Buenos-Ayres elleni ügyeiben angol közbejáráshoz folyamodott, s mint mondják a' buenos-ayresi angol követ, Mandeville, erre nézve kormányától utatitást vett.

Újabb tudósítások.

Rumigny tábornok, algiri ideigleni főkormányzó, dec. 12-k. Toulonba megérkezett, s még az napestve „Météore“ gőzösön, Rigodet ellen-admirálissal Algir felé elindulni szándékozott. Salvandy, francia követ a' spanyol udvarnál, dec. 12-k. Madridba bement; egész útja alatt mindenütt a' legnagyobb figyelemmel fogadtatott. — Otto, Görögország királya, Guizot francia miniszternek, a' „Meváltó rendje“ nagy keresztjét, Piscatorynak pedig ugyan azon rend közép keresztjét elküldötte.

Jelentés A' Hon és Külföld máj száma melybe aduk volna gr. Széchenyi Istvánnak megígért levelét, a' szedő legény hirtelen történt betegsége miatt el nem küldhetvén, jövő számunk mellett egy ívet küldünk.